

Programma's voor economisch onderzoek: melkprijs

J.M.A. Nijssen (onderzoeker sectie economie PR)

Het economisch onderzoek van het PR wordt uitgevoerd met behulp van een aantal computerprogramma's. In een serie artikelen worden de bedrijfsbegroting en de technisch-economische deelprogramma's besproken. Dit tweede artikel behandelt het melkprijsprogramma. Hiermee kan de jaarlijks gemiddelde melkprijs worden berekend uit de verschillende componenten daarvan.

Nauwkeurigheid noodzakelijk

Op het melkveebedrijf bestaat het grootste deel van de opbrengsten uit melkgeld. Omdat de melkhoeveelheid zeer groot is, is een nauwkeurige berekening van de melkprijs van groot belang. Wanneer een bedrijf bijvoorbeeld 250.000 kg melk levert, en in de berekening van de melkprijs zit een afwijking van een halve cent per kg, dan betekent dat al een afwijking in het inkomen van 1250 gulden. Bij 400.000 kg melk is het al een bedrag van 2000 gulden. Een nauwkeurige berekening van de melkprijs is dus van groot belang bij het opstellen van een bedrijfsbegroting.

Opbouw melkprijs

In de melkprijsberekening zijn zowel opbrengstenposten als kostenposten verwerkt. De belangrijkste opbrengsten zijn uiteraard die voor vet en eiwit. De belangrijkste kostenpost is de nega-

tieve grondprijs voor melk. Daarnaast zijn er nog een aantal toeslagen en heffingen van belang bij de berekening van de melkprijs. Wanneer alle opbrengsten en kosten berekend zijn volgt daaruit het melkgeld exclusief de nabetaling. Over dit bedrag wordt een nabetaling in procenten berekend. De melkprijs in centen per kg wordt berekend door het totale melkgeld inclusief de nabetaling te delen door de totale hoeveelheid melk. Op de volgende pagina ziet u een voorbeeld van de uitvoer van het melkprijsprogramma.

Gebruik van het programma

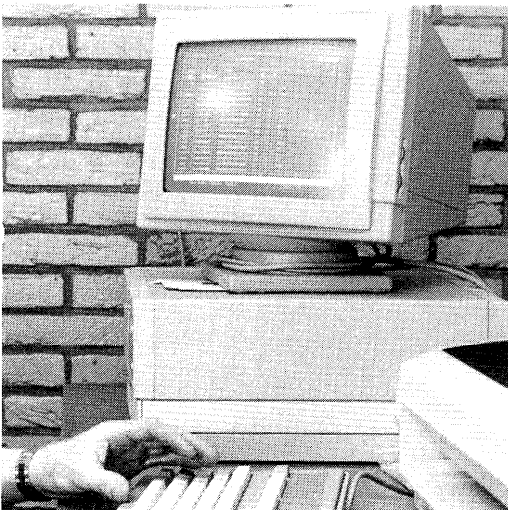
Het programma wordt gebruikt om snel het effect van gewijzigde prijzen of hoeveelheden op de melkprijs te kunnen bekijken. In de berekening op de volgende bladzijde is uitgegaan van 250.000 kg geleverde melk met 4,40% vet en 3,35% eiwit. De gekozen prijzen voor vet, eiwit, toeslagen en de negatieve grondprijs zijn gemiddelden van de vier grote coöperaties over 1988. In het voorbeeld komt de melkprijs uit op 79,72 cent per kg.

Verhoging eiwitgehalte

Stel dat op dit bedrijf het eiwitgehalte van de melk met 0,1% zou stijgen tot 3,45%. De totale hoeveelheid eiwit zou dan stijgen tot 8625 kg. De melkprijs zou hierdoor stijgen tot 81,16 cent per kg. Dit geeft een verhoging van de totale opbrengsten van 3600 gulden.

Bedrijfsverband in het oog houden

De opbrengstverhoging van 3600 gulden in het voorbeeld is zeer aantrekkelijk. In de praktijk zal het echter zo zijn dat het realiseren van een verhoging van het eiwitgehalte ook een kostenkant heeft. De voeropname van de koe zal bijvoorbeeld anders zijn. Het melkprijsprogramma is daarom ingebouwd in het bedrijfsbegrotingsprogramma waardoor alle relevante opbrengsten en kosten automatisch op elkaar worden afgestemd.

Met de computer wordt de melkprijs snel berekend.

PROGRAMMA VOOR BEREKENING VAN DE MELKPRIJS
 Januari 1969 - Versie 4

Naam invoerset : BASIS
 Omschrijving : Voorbeeld van de uitvoer van het melkprijsprogramma
 Datum berekening : 27 september 1909

Aantal liters melk : 250000
 Percentage vet : 4.40
 Percentage eiwit : 3.35
 Percentage wintermelk : 40.00

OMSCHRIJVING	HOEEVEELHEID	PRIJS	BEDRAG
Vet	11000	9.20	101200
Eiwit	8375	13.53	113314
Tankmelktoeslag	2500	0.75	1075
Kwantumtoeslag	2500	0.36	950
Wintermelktoeslag	1000	1.24	1240
Subtotaal 1			+ ----- 218579
Negatieve grondprijs	2500	10.25	25625
Heffing Produktschap voor de zuivel	2500	0.16	400
Medeverantwoordelijkheidshffing	2500	1.505	3763
Heffing tbv de rundveeverbetering	2500	0.145	363
Heffing tbv de gezondheidsdienst	2500	0.10	250
Vaste kosten per melkhefreckening	26	40.00	1040
Subtotaal 2			+ ----- 31440
Subtotaal 1			218579
Subtotaal 2			31440
Totaal melkgeld exclusief nabetaling			- ----- 157139
Nabetaling 6.50 %			+ ----- 12164
Totaal melkgeld inclusief nabetaling			199303
Gemiddelde melkprijs in centen per liter			79.72